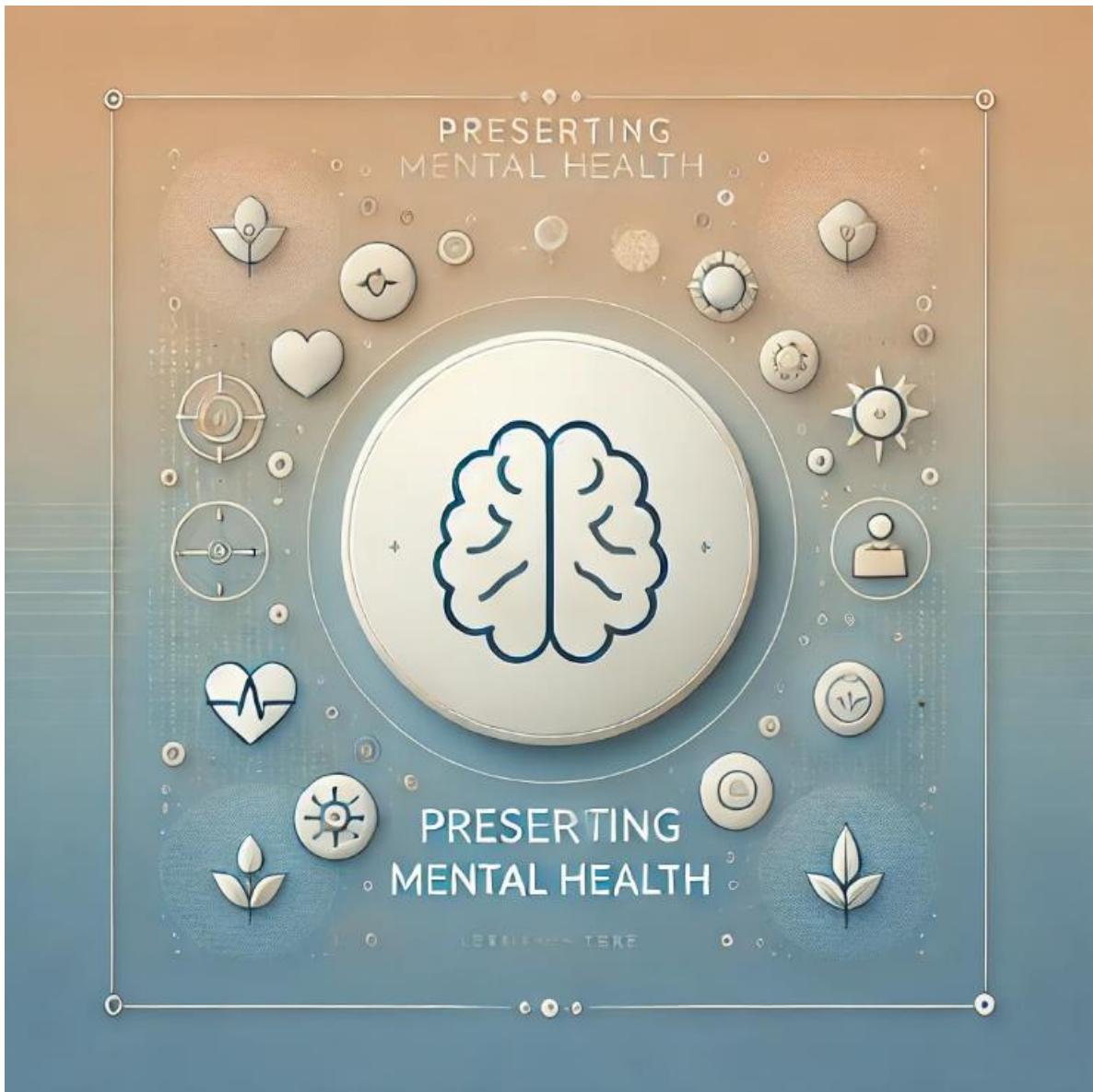

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я
ОСОБИСТОСТІ: ТУРБУЄМОСЬ ПРО СЬОГОДЕННЯ
- ПЛЕКАЄМО МАЙБУТНЄ:
збірник наукових праць
учасників круглого столу**

КИЇВ-2024

УДК 159.9 (043.2)

ББК 88.4я43

З 41

Рецензенти:

Андрущенко Т.В. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри психології, Факультет психології УДУ імені Михайла Драгоманова;

Мозгова Г.П. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психосоматики та психології здоров'я, Факультет психології УДУ імені Михайла Драгоманова.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету психології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 5 від 30 жовтня 2024 р.).

Збереження психічного здоров'я особистості: турбуємось про сьогодні – плакаємо майбутнє: збірник наукових праць учасників міжвузівського круглого столу (21 жовтня 2024 року, м.Київ) [Електронне видання] / Ред. колегія: Вольнова Л.М. – Київ, 2024. – 400 с.

Збірник містить тези доповідей учасників круглого столу та охоплює проблемні питання, що стосуються: особливостей професійної діяльності психолога у різних сферах та з різними групами клієнтів щодо збереження психічного здоров'я, актуальних проблеми соціалізації особистості у воєнний час, особливостей психологічної реабілітації, адаптації та психокорекції особистості в умовах війни, емоційного вигорання спеціалістів допоміжних професій та шляхів його подолання, особливостей комунікації у професійній діяльності психолога, психологічних особливостей спілкування в інформаційному просторі, психологічних механізмів становлення цінностей особистості, психологічної допомоги особистості в конфліктних ситуаціях, професійного благополуччя як ресурсу психічного здоров'я особистості.

© Колектив авторів, 2024

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024

3. Пономаренко Т. Психологічні чинники розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі : дис. канд. псих. наук : 19.00.07 «Педагогічннга та вікова психологія». Київ, 2022. 281 с.

Малина Аліна Сергіївна
студентка 2 курсу бакалаврату,
освітньої програми «Психологічне консультування»,
УДУ імені Михайла Дрогоманова

Гоголь Оксана Василівна,
кандидат психологічних наук, доцент
доцент кафедри теоретичної та консультативної психології,
УДУ імені Михайла Дрогоманова

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА ПОЧАТКІВЦЯ

Актуальність проблеми. Комунікація є важливою навичкою для оволодіння професії психолог. Підготовка майбутніх психологів особливо важлива, оскільки багато складних ситуацій, з якими стикаються ці фахівці, виникають через недостатню обізнаність у сфері комунікації і невміння використовувати техніки комунікативної взаємодії. Як зазначала Т.В.Павленко: комунікація – це спосіб взаємодії особистості з оточуючим середовищем, завдяки якому вона має змогу засвоїти суспільні цінності, сформувати індивідуальний стиль діяльності і спілкування.

Ступінь розроблення проблеми. Наукові дослідження свідчать, що комунікативна компетентність та комунікативні навички є основними компетенціями, якими повинен володіти психолог на будь-якому етапі навчання. Як зазначає А. Капська, психолог повинен ґрунтовно володіти знаннями та вміннями професійної комунікації, а також вміти ефективно застосовувати їх у відповідних умовах [3]. Він повинен використовувати засоби, спрямовані як на розвиток суб'єкт-суб'єктних аспектів спілкування, так і на суб'єкт-об'єктні репродуктивні компоненти [1, с. 37-42].

Професійна діяльність практичного психолога вимагає взаємодії з різними людьми, здатності переконувати, відстоювати свої ідеї та позиції. Це потребує знання законів людського сприйняття, уміння розпізнавати індивідуальні особливості, вміння слухати, впливати, вирішувати конфлікти, а

також володіння мовою та невербальними засобами комунікації (міміка, жести тощо), що є невід'ємною частиною професійних компетенцій психолога [4].

Емпіричне дослідження психологічних особливостей розвитку комунікативних здібностей у психологів початківців передбачає використання певного комплексу методик, серед яких ми можемо виділити методику «Оцінка комунікативних і організаторських схильностей – КОС» (В. Синявського, Б. Федоришина), тест «Оцінка комунікативних вмій» (Л. Міхельсон, переклад та адаптація Ю. Гильбуха), методику «Визначення способів регулювання конфліктів» (К. Томаса) та методику «Діагностика рівня емпатії» (В. Бойко)

Аналіз розвитку комунікативних здібностей у майбутніх психологів виявив наявність проблем у частини студентів. Зокрема, у 3% студентів спостерігається низький рівень комунікативних здібностей, а у 16% — рівень нижче середнього. Щодо позицій у спілкуванні, 34% студентів демонструють залежну позицію, 48% — впевнену, а 18% — агресивну. У конфліктних ситуаціях 16% студентів проявляють стиль суперництва, 26% — співпраці, 24% — компромісу, 24% — уникнення, і 10% — пристосування. Рівень емпатії варіюється: високий у 30%, середній — у 42%, низький — у 26%, і дуже низький — у 2,6%.

Отже, необхідно активно працювати над розвитком комунікативних навичок студентів через практику, методи саморегуляції та емоційного саморозвитку. Викладачі можуть сприяти цьому, використовуючи рольові ігри, групову роботу та інші техніки, що допомагають формувати емпатію та невербальні навички.

Як висновок: розвиток комунікативних навичок майбутніх психологів полягає в тому, що комунікація є ключовою складовою їхньої професійної діяльності. Вона забезпечує ефективну взаємодію з клієнтами, здатність переконувати та вирішувати конфлікти, що є необхідним для успішної практики. Дослідження показують, що значна частина студентів має недостатньо розвинені комунікативні та організаторські здібності, що потребує корекції та вдосконалення. Таким чином, підвищення рівня комунікативної компетентності повинно стати пріоритетом у підготовці психологів, а викладачі мають створювати умови для розвитку цих навичок через практичні методи та тренінги.

Список використаних джерел

1. Балахтар В. В. Комунікативна компетентність як складова професіоналізму фахівця соціальної роботи. *Якісна освіта в Україні: тенденції, проблеми, перспективи* : матеріали Міжнародної науковопрактичної

конференції, (Чернівці, 26-28 жовтня 2017 року). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 336 с.

2. Балахтар В. В. Соціально-психологічні особливості комунікативної толерантності фахівців з соціальної роботи на різних стадіях професійного становлення. *Організаційна психологія. Економічна психологія: науковий журнал Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України та УАОППП*. С. Д. Максименко, Л. М. Карамушка (Ред.). Київ, 2018. № 3(14), 7-14.

3. Капська А. Й. Соціальна робота: навч. посібник К.: Центр навч. літератури, 2005. 328 с.

4. Кошлань І. Г., Дерябіна І. Г. Специфіка комунікативної толерантності у студентів представників різних типів акцентуацій. *Наука і освіта* : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. 2009. № 8. С. 68-71

5. Результати емпіричного дослідження взяті з дипломної роботи Андрій Герман. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bcc5a1c6-6146-4fcf-8524-ccd09c7c55e2/content> (дата звертання : 14.10.2024)

Савчук Яна Віталівна,
студентка 1 курсу магістратури,
освітня програма «Психологія»,
УДУ імені Михайла Драгоманова

Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри психології
Ковчина Ірина Михайлівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ХРИСТИЯНСЬКОЇ РЕЛІГІЇ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Актуальність проблеми. Сучасність вимагає все більше уваги приділяти ментальному здоров'ю людини, враховуючи те, що чинники навколишнього середовища впливають та втручаються у звичайне життя з кожним днем все більше і більше. В Україні ця ситуація ускладнюється тим, що суспільство вже 10 років живе у стані війни і останні 3 з них — повномасштабної. На жаль не існує наукової можливості спрогнозувати припинення російської агресії, тому